Arviointikertomus 2025

Tarkastuslautakunta 20.04.2026 § 26

Valmistelu

Kaupunkitarkastaja Maria Vaittinen puh. 040 184 1970

Tarkastuslautakunta laatii Kuntalain 121 §:n mukaisen arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Lautakunnan jäsenet ovat ilmaisseet toivomuksensa työpajamuotoisen työmenettelyn jatkamiseksi arviointikertomuksen 2025 laadinnassa. Tarkastuslautakunnan jäsenten toimialakohtaiset vastuut jakautuvat seuraavasti:

Kaupunginhallitus ja -valtuusto: Joni Määttä ja Sisko Korrensalo
Elinvoimalautakunta: Mauri Jaakkonen ja Jukka Korhonen
Hyvinvointilautakunta: Heidi Anttila, Pirjo Laitila ja Ulla Miettunen
Ympäristölautakunta: Tommi Taipale, Ulla Alatalo ja Shwe Pawwah

Kaupunkistrategian ja konserniarvioinnin seurannasta vastaavat kaikki tarkastuslautakunnan jäsenet.

Arviointikertomuspohja on tarkastuslautakunnan sähköisessä työtilassa ja sitä on työstetty yhdessä työpajamuotoisesti 7.4.2026, 8.4.2026, 10.4.2026, 13.4.2026,15.4.2026 sekä 20.4.2026.

Esittelijä

Kaupunkitarkastaja Maria Vaittinen

Päätösehdotus

Tarkastuslautakunta valmistelee arviointikertomusta yhdessä eteenpäin.

Päätös

Kokouksessa pidettiin tauko kello 15.58 - 16.05.

Tommi Taipale poistui kokouksesta tauon aikana.

Toiseksi pöytäkirjan tarkastajaksi valittiin tästä eteenpäin Mauri Jaakkonen.

Tarkastuslautakunta käsitteli ja työsti arviointikertomusta yhdessä. Työstämistä jatketaan työryhmissä ja seuraavassa kokouksessa.

Tarkastuslautakunta 04.05.2026 § 31

Valmistelu

Tarkastuslautakunta laatii Kuntalain 121 §:n mukaisen arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Esittelijä

Kaupunkitarkastaja Maria Vaittinen

Päätösehdotus

Tarkastuslautakunta valmistelee arviointikertomusta yhdessä eteenpäin.

Päätös

Tarkastuslautakunta valmisteli arviointikertomusta yhdessä eteenpäin.

Tarkastuslautakunta 25.05.2026 § 35

Valmistelu Kaupunkitarkastaja Maria Vaittinen puh. 040 184 1970

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Arviointikertomus 2025 on **liitteenä**.

Esittelijä Kaupunkitarkastaja Maria Vaittinen

Päätösehdotus Tarkastuslautakunta päättää hyväksyä ja allekirjoittaa Arviointikertomuksen vuodelta 2025.

Lisäksi tarkastuslautakunta esittää, että
1) kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi arviointikertomuksen vuodelta 2025;
2) kaupunginvaltuusto lähettää arviointikertomuksen edelleen kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten;
3) kaupunginhallitus laatii syyskuun loppuun mennessä vastineen arviointikertomukseen, joka toimitetaan tarkastuslautakunnalle ja valtuustolle.

Päätös Tarkastuslautakunta päätti hyväksyä ja allekirjoittaa Arviointikertomuksen vuodelta 2025.

Lisäksi tarkastuslautakunta päätti esittää, että
1) kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi arviointikertomuksen vuodelta 2025;
2) kaupunginvaltuusto lähettää arviointikertomuksen edelleen kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten;
3) kaupunginhallitus laatii syyskuun loppuun mennessä vastineen arviointikertomukseen, joka toimitetaan tarkastuslautakunnalle ja valtuustolle.

Kaupunginvaltuusto 16.06.2026 § 47

Päätösehdotus Tarkastuslautakunta esittää, että
1) kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi arviointikertomuksen vuodelta 2025;
2) kaupunginvaltuusto lähettää arviointikertomuksen edelleen kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten;
3) kaupunginhallitus laatii syyskuun loppuun mennessä vastineen arviointikertomukseen, joka toimitetaan tarkastuslautakunnalle ja valtuustolle.

Päätös Kaupunginvaltuusto päätti
1) merkitä tiedoksi arviointikertomuksen vuodelta 2025;
2) lähettää arviointikertomuksen edelleen kaupunginhallitukselle

toimenpiteitä varten;
3) kaupunginhallitus laatii syyskuun loppuun mennessä vastineen arviointikertomukseen, joka toimitetaan tarkastuslautakunnalle ja valtuustolle.

Kaupunginhallitus 22.06.2026 § 199

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus merkitsee arviointikertomuksen tiedokseen.

Kaupunginhallitus lähettää tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen toimialoille vastineen laatimista varten.
Toimialojen vastineet tulee toimittaa kaupunginhallitukselle 11.9.2026 mennessä.

Päätös Kaupunginhallitus merkitsi arviointikertomuksen tiedokseen.

Kaupunginhallitus lähetti tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen toimialoille vastineen laatimista varten.
Toimialojen vastineet tulee toimittaa kaupunginhallitukselle 11.9.2026 mennessä.

Kaupunginhallitus 14.9.2026 § 262
235/00.03.00/2026

Valmistelu

ARVIOINTIKERTOMUKSEN V. 2025 KESKUSVIRASTOA KOSKEVAT KYSYMYKSET JA VASTAUKSET

- **Tarkastuslautakunnan kysymys: Palvelumentaliteetin kirkastus ja asukaspalvelu.**

Vastaus:
Kemin kaupunkistrategia 2030 antaa vahvan perustan palvelumentaliteetin ja asukaslähtöisen palvelun kehittämiselle. Välittävä Kemi -tavoitteessa ihminen on kaiken keskiössä ja kaupunki rakentaa asiakaslähtöisiä palveluita; välittämiseen liittyvät avoimuus, arvostus, reiluus, vastuunkanto, lupausten lunastaminen ja asioihin tarttuminen. Viisas Kemi puolestaan korostaa toimintatapojen systemaattista kehittämistä, yhteistyötä yli sektorirajojen sekä kaupunkilaisten osallistamista palvelujen kehittämiseen ja suunnitteluun. Palvelumentaliteetin kirkastaminen voidaan siten nähdä strategian käytännön toimeenpanona: yhteisinä toimintatapoina, jotka näkyvät asukkaalle sujuvana, ymmärrettävänä ja välittävänä palveluna.

Kemin kaupungin asiakaspalvelun toimintatavoissa on jo hyvä pohja asukaslähtöiselle palvelumentaliteetille: keskitetyt asiakaspalvelupisteet, monikanavainen asiointi, yhteinen palautekanava, osallistava budjetointi sekä nuorisovaltuuston, vanhus- ja vammaisneuvostojen kaltaiset osallistumisen rakenteet. Pointin monialainen palvelumalli osoittaa, että palveluja voidaan rakentaa asiakkaan tarpeen eikä organisaatiorajojen

ympärille. Näissä rakenteissa näkyvät jo saavutettavuus, osallisuus, vuoropuhelu ja yhden luukun palveluajattelu.

Seuraava askel olisi koota nykyiset hyvät käytännöt koko organisaation yhteiseksi palvelukulttuuriksi. Tarvitaan palvelulupaus tyyliin ”Näin me Kemissä palvelemme asukasta” ja määritellään muutama yhteinen toimintaperiaate, kuten asian omistaminen ja pompottelun välttäminen. Periaatteet tulee viedä käytäntöön henkilöstön ja esihenkilöiden arjessa, perehdytyksessä ja palveluprosesseissa. Samalla asukaspalautetta pitää hyödyntää systemaattisesti palvelujen johtamisessa.

ARVIOINTIKERTOMUKSEN V. 2025 ELINVOIMALAUTAKUNTAA KOSKEVAT KYSYMYKSET JA VASTAUKSET

- **Kaupunkistrategiassa puhutaan välittämisestä ja viettelevyydestä. Tarkastuslautakunta haluaisi kuulla, miten tämä näkyy toimialojen tavoitteissa ja toteumissa asiakaspalveluna ja palvelualttiuden korostamisena. Onko palvelumentaliteettia kirkastettu kaupungin työntekijöille? Haluaako Kemin kaupunki olla asukaspalvelun ykköskaupunki?**

Vastaus:
Esimerkkinä toimialan asiakaspalvelusta on, että työllisyyspalvelut on tuotu lähipalveluksi kaikkiin Meri-Lapin työllisyysalueen kuntiin vuoden 2025 alusta, kun palvelujen järjestämisvastuu siirtyi TE 2025 uudistuksessa kuntiin. Työllisyyspalveluissa ja maahanmuuttopalveluissa panostetaan asiakkaiden kasvokkaiseen palveluun ja kohtaamiseen sekä kaupungintalolla, Ohjaamossa ja Pointissa.Kasvokkaisten tapaamisten toteutumisessa Meri-Lapin työllisyysalue on Suomen kärkeä. Yrityspalvelutiimi jalkautuu aktiivisesti yrityksiin viemällä palvelut lähelle. Ajanvarauksetonta palvelua on saatavilla joka arkipäivä Ohjaamossa ja Pointissa. Työllisyyspalvelujen ja maahanmuuttopalvelujen viestintää on tehostettu sekä kaupungin nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa.

Äkillinen rakennemuutos

- **Näkyykö ÄRM-työ työllisyysasteen kohentumisessa?**
- **Jokaisessa kokouksessa äkillisen rakennemuutoksen toimintasuunnitelman katsaus on merkitty tiedoksi. Pöytäkirjoista ei selviä asian konkreettinen eteneminen. Tuodaanko elinvoimalautakunnan tietoon äkillisen rakennemuutoksen seurantaan liittyen lukuja ja toimenpiteitä vai onko kyseessä enemmän yleistä tiedonantoa?**

Vastaus:
Stora Enso irtisanoi huhtikuussa 2021 ilmoitetun tehtaan lopettamisen seurauksena suoraan 550 työntekijää ja lisäksi työsuhteita loppui monilta alihankkijoilta. ÄRMin hankerahoitusta saatiin yhteen työllistämishankkeeseen (Irtisanomisesta selviytymiseen- ESR-hanke). Lisäksi kohderyhmän muutos tehtiin jo käynnissä olleeseen Työtä Kemissä! -hankkeeseen, jotta myös Stora Enson Veitsiluodon tehtaan sulkemisen seurauksena irtisanottuja voitaisiin palvella. Hankkeiden avulla palveluja tarjottiin mm. Pointissa, mistä tuli irtisanotuille tärkeä matalankynnyksen palvelupiste. Irtisanomisesta selviytymiseen-hankkeessa tavoitettiin yli 100 iäkkäämpää irtisanottua, joilla uuden työpaikan löytymisen arvioitiin olevan vaikeampaa.

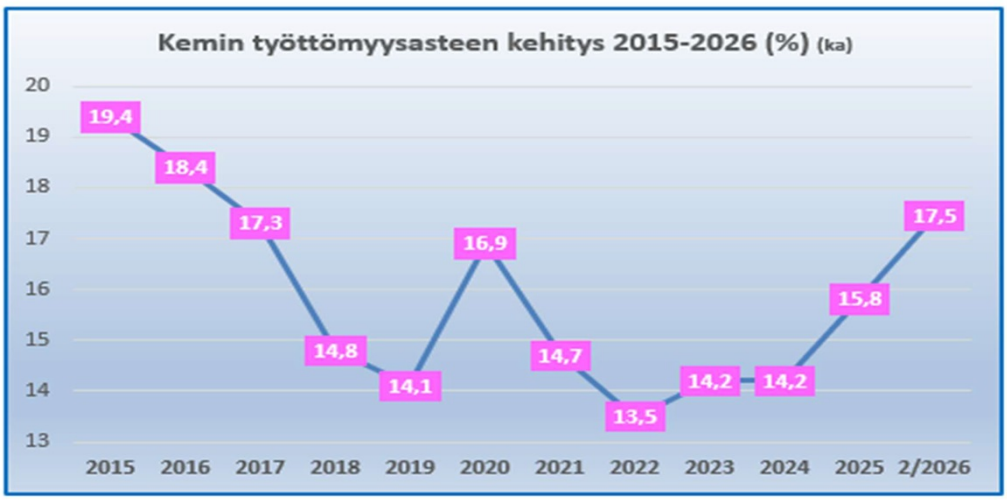
Huolimatta suuresta irtisanottujen määrästä hyvin moni löysi melko nopeasti uuden työn, koulutuksen tai esim. eläkeratkaisun. Tällä hetkellä Stora Ensolta irtisanottuja on Meri-Lapin työllisyyspalveluissa työttömänä muutamia henkilöitä.

ÄRMin tilannekatsausta on jatkettu äkillisen vaiheen jälkeenkin, sillä yhä on käynnissä hankkeita, joiden rahoitus on ÄRMiin kohdennetusta hankerahoituksesta. Elinvoimalautakunnalle on tuotu tiedoksi laajasti rakennemuutokseen liittyviä ajankohtaisia asioita. Osa tiedoista ei ole julkisia tai sisällä erillistä materiaalia.

Kemin työttömyysasteessa ÄRM näkyi nousuna ainoastaan helmikuussa 2022 ja sen jälkeenkin työttömien määrä on Kemissä pysynyt melko vakaana keskimäärin 1150–1170 työtöntä/ vuosi lukuun ottamatta viime ja tätä vuotta, jolloin koko maan työllisyystilanne on ollut vaikea. Toukokuussa 2026 Kemissä oli 1301 työtöntä työnhakijaa.

Työttömyysaste ja työttömien työnhakijoiden määrä Kemissä v. 2015–2025

Kemi	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Työttömiä	1257	1147	1170	1170	1274	1485	1241	1343	1583	1716	1817
Työttömyysaste %	15,8	14,2	14,2	13,5	14,7	16,9	14,1	14,8	17,3	18,4	19,4

Kemin kaupungin (20-64 v.) työllisyysaste on tasaisesti noussut vuodesta 2014 lähtien lukuun ottamatta koronapandemiavuotta 2020. Vuonna 1992 työllisyysaste putosi laman seurauksena alle 60 % ja nousi sen yli vasta vuonna 2007 ja 2008. Vuosina 2009–2016 työllisyysaste oli alle 60 % ja vuodesta 2017 lähtien se on pysynyt yli 60 %:n.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kemi															
20-64-vuotiaiden työllisyysaste, %	58,7	58,8	56,6	56,7	57,8	59,1	61,0	63,5	64,4	63,6	65,5	65,8	66,2	66,6	.

Lähde: Tilastokeskus

Yrittäjyyden edistäminen

- **Millaista tukea nykyisille yrittäjille tarjotaan esimerkiksi sukupolvenvaihdostilanteissa ja digitaalisessa verkkokauppamurroksessa?**
- **Millaisia aktiivisia toimenpiteitä on tehty nykyisten matkailuyrittäjien liiketoiminnan kasvun edistämiseksi?**
- **Miten elinvoimatoimiala tekee yhteistyötä Icebreaking Companyn kanssa? Välittyykö kauppiaille ja ravitsemusyrittäjille viesti saapuvista matkailijoista?**
- **Onko matkailukoordinoinnin tarvetta selvitetty?**

Vastaus:
Paikallisten pk-yritysten toiminta- ja kasvuedellytyksiä tuetaan esimerkiksi Pointin yrityspalvelutiimin toiminnassa. Yrityspalvelutiimi muodostuu kaupungin elinkeinopalveluiden, Kemin Digipoliksen/Business Kemin, Meri-Lapin työllisyyspalveluiden ja Lappia-Koulutus oy:n/Ammattiopisto Lappianedustajista. Toiminta on monipuolista tarjoten yrittäjälle ajankohtaista tietoa eri työllistämis- ja koulutusmahdollisuuksista, rahoituksesta tai neuvontaa yrittäjän muihin tarpeisiin. Yrityspalvelutiimi tekee yritysvierailuja, muuta yrityskontaktointia (puhelin, sähköposti ym.), henkilökohtaista yritysneuvontaa ja yrittäjyyttä suunnittelevalle on järjestetty työpajoja jne. Tiistaisin Pointissa on yrittäjille suunnattu päivä, mm. vaihtuvin aamukahviteemoin ja yrityspalvelutiimi on tavattavissa sekä varatulla ajalla että ilman ajanvarausta.

Elinvoimatoimialan hankkeissa tuetaan yrityksiä, esimerkiksi risteilymatkailuhankkeessa (Vihreä matkailuaalto) tavoitellaan lisää risteilyaluksia vierailemaan Kemissä, jolloin tarvitaan lisää paikallisia matkailupalveluita tarjottavaksi risteilymatkailijoille. Yritysten kanssa on kehitetty uusia matkailutuotteita vastaamaan tätä kysyntää. Sukupolvenvaihdoksissa tehdään yhteistyötä Lapin Yrittäjien Yritys.jää -hankkeen kanssa. Hankkeesta on pidetty infoja yrittäjille Pointissa ja autettu omistajavaihdoksissa paikallisia yrittäjiä. Kaupunki on mukana hankerahoituksessa. Digitaaliset ratkaisut (mm.verkkokauppa) ovat osa perusyritysneuvontaa.

Matkailutoiminnan edistämiseksi v. 2025 aikana on käynnistynyt kaksi hanketta: risteilymatkailuun keskittyvä Vihreä matkailuaalto -hanke (Lapin liitto/ÄRM Akke) ja pyöräilymatkailua ja -reitistöjä kehittävä Pyöräillen reitistöjä Kemi – Keminmaa -hanke (Lapin liitto/ÄRM Akke). Lisäksi matkailun asiantuntija on tehnyt yhdessä matkailutoimijoiden kanssa markkinointia ja myyntiä (messut, matkanjärjestäjävierailut, matkailun

myyntitapahtumat ja Visit Kemi). Yhteisellä Meri-Lapin osastolla osallistuttiin v. 2026 Helsingin matkamessuille, johon tehtiin yhdessä muiden kuntien ja yrittäjien kanssavalmistelutöitä runsaasti v. 2025 aikana.

Icebreaking Companyn kanssa tehdään jatkuvaa yhteistyötä: elinvoimajohtaja on mukana hallitustyöskentelyssä,v. 2025 aikana tehtiin Lumilinnan matkailualueen kaavamuutos, matkailun asiantuntija osallistuu Icebreaking Companyn markkinointipalavereihin, tehdään yhteistyötä hankkeissa, markkinoinnissa, paikallisissa matkailutoimijoiden tapaamisissa ja matkanjärjestäjävierailuissa, Vihreä matkailuaalto -hankkeen projektikoordinaattorin työpiste on Lumilinnalla. Saapuvista matkailijoista on tiedotettu yrittäjiä eri kanavissa (sähköposti, WhatsApp, puhelimella) ja tapaamisissa.

Matkailun kehittämistä vahvistaa matkailukehittäjä, jonka tavoite on toimialan vahvistaminen ja koordinointi. Tehtävä on kolmivuotinen (2026–2028). Tehtävässä on aloittanut henkilö v. 2026.

- **Mitä 31.8.2025 päättyneen ”Osaamista työelämän tarpeisiin” ESR+ -hankkeen aikana tehtiin? Vastaukseen toivotaan muuta tietoa kuin mitä tilinpäätös 2025 kirjassa on kuvattu.**
- **Kuinka suuri osa hankkeesta kohdistui TE2024-uudistuksen käytännön valmisteluun?**
- **Tarkastuslautakunta haluaisi kuulla tarkemmin hankkeen tuloksena syntyneistä uusista rekrytointimalleista sekä yrityskohtaisista koulutus- ja osaamispoluista, esim.Kemin Satama Oy:n kanssa.**

Vastaus:
Osaamista työelämän tarpeisiin-ESR-hanke (1.9.2023-31.8.2025) oli kaksivuotinen työllisyyspalvelujen hanke, jota rahoitti 80 % osuudella Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Hankkeessa pyrittiin vahvistamaan työnhakijoiden osaamista ja työelämävalmiuksia sekä kehittämään joustavia koulutus- ja työllistymispolkuja yhdessä oppilaitosten ja työnantajien kanssa. Tavoitteena oli myös tukea yrityksiä työvoiman saannissa ja uusien rekrytointimallien käyttöönotossa sekä rakentaa alueellista yhteistyötä ja vahvistaa työllisyyspalveluiden verkostoa.

Hankkeen aikana toteutettiin yhteensä 49 yrityskäyntiä ja 157 yrityskontaktia. Yrityksissä kartoitettiin työvoimatarpeita, etsittiin ratkaisuja rekrytointihaasteisiin ja avattiin polkuja työnhakija-asiakkaille. Yrityskäyntien kautta syntyi piilotyöpaikkoja, työkokeilu- ja palkkatukipaikkoja sekä oppisopimusratkaisuja. Kokemukset osoittivat, että oppisopimus edellyttää tiivistä alkuvaiheen koordinointia yrityksen ja oppilaitoksen kesken, mihin hankkeessa panostettiin erityisesti Kemin Satama Oy:n pilotissa.

Neljän yrityspilotin avulla kokeiltiin ja mallinnettiin erilaisia rekrytointimalleja ja syvennettiin oppilaitosyhteistyötä. Kemin Satama Oy:n pilotissa toteutettiin osaajatarpeiden kartoitus, laadittiin henkilöstön koulutussuunnitelma ja mallinnettiin oppilaitosyhteistyötä. Sovea Oy:n pilotissa kartoitettiin yrityksen henkilöstötarpeet ja yritys oli mukana Pointin Osaamismarkkinoilla mm. kertomassa sotealan työvoimatilanteesta ja osaajatarpeista, Keminmaan Autojussi Oy:n kanssa kehitettiin Pointin Minirekry yrityksessä-malli, joka tuotti yritykselle runsaasti työhakemuksia, sekä avattiin uudenlaisia rekrytointikanavia. Biltema Suomi Oy:n pilotissa

toteutettiin kaikille avoin Pikarekry-tapahtuma, järjestettiin työpajoja työnhakijoille, kuten CV-kuvauksia ja työnhakuvalmennuksia, sekä organisoitiin rekrytointitilaisuuksia Pointissa. Yritysyhteistyö ulottui yli kuntarajojen, ja mukana olivat Kemin lisäksi Keminmaa, Simo, Tervola ja Tornio.

Oppilaitosyhteistyö oli hankkeen keskeinen painopiste. Mukana olivat muun muassa Ammattiopisto Lappia, Lappia Koulutus Oy, Lappian Avoin ammattiopisto, Redu, Lapin AMK, Luovi, oppisopimuspalvelut sekä Lapin yliopisto. Oppilaitokset osallistuivat yrityspilotteihin, rekrytointitapahtumiin ja asiakkaan verkostotyöhön. Yhteistyö mahdollisti joustavampia koulutuspolkuja ja nopeampaa reagointia yritysten osaajatarpeisiin. Erillisen koulutustiimin sijaan hanke rakensi tarpeeseen perustuvia työryhmiä esimerkiksi Osaamismarkkinoiden ja yrityspilottien ympärille. Opinto-ohjaajien jalkautuminen Pointtiin lisäsi työnhakijoiden koulutusneuvonnan saavutettavuutta, ja Luovin opinto-ohjauksen vahvistaminen syksyllä 2024 laajensi tukea erityistä ohjausta tarvitseville.

Työllisyyden ja osaamisen kehittämisen ekosysteemin rakentaminen jatkui koko hankkeen ajan Pointin toiminta-alustalla. Malli on helposti jalkautettavissa työllisyysalueen muihin kuntiin. Hankkeessa vahvistettiin myös Pointin yrityspalvelutiimin toimintaa, kehitettiin yhteisiä käytäntöjä yrityskäynteihin ja kirjattiin toimenpiteet systemaattisesti. Uusia palveluja integroitiin osaksi Pointin arkea.
Esimerkiksi liikuntaneuvojan palvelut otettiin käyttöön työnhakijoiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseksi, ja oppisopimuspalvelut liitettiin osaksi Pointin toimintaa hankkeen aikana. Lisäksi kehitettiin asiakasohjausta, rekrytointia ja arviointikäytäntöjä yhdessä alueellisten toimijoiden kanssa.

TE2024-uudistuksen valmisteluun hanke osallistui olemalla mukana Työllisyysalueen sidosryhmille järjestämissä työpajoissa. TE2024-valmistelusta vastasi oma “hanke” eli Tornion ja Kemin työllisyysjohtajat ja valmistelutoimielin eli nykyinen Meri-Lapin työllisyyslautakunta. Otetta-hankkeessa luotuja pysyviä yhteistyö- ja palvelumalleja on saatu juurrutettua Meri-Lapin työllisyysalueen palveluiksi.

Erityistä kiitosta asiakkaat ovat antaneet henkilökohtaisesta palvelusta ja mahdollisuudesta tutustua työnantajiin ja yritysten toimintaan hankkeen MiniRekry ja muissa rekrytapahtumissa. Samoin asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä työpajoihin, joita on suunniteltu ja toteutettu yhteistyössä Pointin toimijoiden kanssa. Alkavat yrittäjät pitivät heille suunnattua infotilasuutta onnistuneena kokonaisuutena, joka tarjosi mahdollisuuden verkostoitumiseen ja yrityksille suunnattuihin palveluihin ja toimijoihin tutustumiseen.

Keminmaan Autojussissa pilotoitu Pointin Minirekry yrityksessä-tapahtuma nostettiin Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen uutiskirjeessä hyväksi hankekäytännön esimerkiksi.

Tarkemmin Otetta-hankkeen toimintaan ja tuloksiin voi tutustua hankkeen julkisen tiivistelmän kautta
https://eura2021.fi/hanketietopalvelu?koodi=S30363

Otetta-hankkeessa kehitettyjä toimintamalleja:

MiniRekryjen toteutus

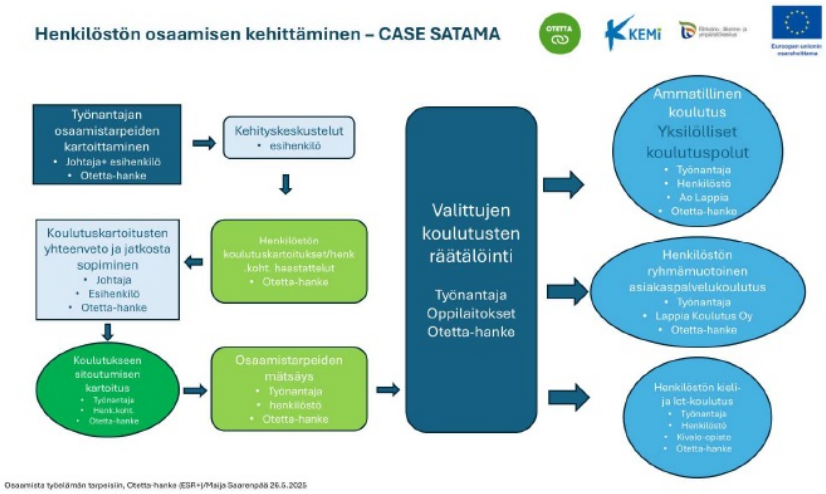
•Pointin MiniRekry on räätälöity rekrytointitapahtuma, joka tarjoaa yrityksille mahdollisuuden tavata työnhakijoita tehokkaasti ja joustavasti. Minirekryllä yritys luo positiivista työnantajakuvaa ja voi myös parantaa oman alansa mainekuvaa.
•Pointin kanssa yhteistyössä yrittäjälle jää aikaa keskittyä oman ydinosaamiseen, koska Pointin yrityspalvelut auttavat yrittäjää rekrytoinnissa ja työntekijän ensiaskeleissa työllistyessään yritykseen. Yhteistyössä on mukana Pointin monialaiset palvelut yrityksen yksilölliset tarpeet huomioiden. Voimme käyttää myös apuna alueen oppilaitosten koulutuspalveluja.
•Minirekry on vaivaton ja maksuton rekrytointipalvelu, joka on suunnattu sekä työnantajille että työnhakijoille. Tavoitteena on sopivan työntekijän saaminen yritykseen.
•Pointin Minirekry yrityksessä keskipisteessä on Pointti; kohtaamispaikka, jossa työnantajat ja työnhakijat voivat rennosti tavata toisiaan ja jutella kahvikupposen äärellä. Tapahtumaan kutsutaan 2-5 työnhakijaa, joille työnantaja voi esitellä yrityksensä toimintaa ja avoimia työpaikkoja.
•Tarvittaessa on mahdollisuus suoraan järjestää työhaastattelut Pointissa. Työnantaja voi yhdellä kertaa saada itselleen monta hyvää hakijaa.
•Pointin MiniRekry yrityksessä keskipisteenä on yritys; kohtaamispaikkana on yritys, missä työnantaja ja työnhakijat voivat vapaamuotoisesti tavata toisiaan ja jutella esim. kahvikupposen äärellä. Tapahtumaan kutsutaan 5-10 työnhakijaa, joille työnantaja voi esitellä yrityksensä toimintaa ja avoimia työpaikkoja. Työnantajat saavat tarvittaessa tietoutta työllistämiseen liittyvistä palveluista ja tukimuodoista, kuten työhönvalmennus ja työllistämisen taloudelliset tuet.

Henkilöstön osaamisen kehittäminen – Case Satama

1.Mihin tarpeeseen toimintamalli vastaa
•Kemin Satama Oy on kansainvälinen monitoimijaympäristö, jonka strategian mukaisesti edistetään jatkuvan oppimisen periaatteita
•Toimintamallin pilotoinnilla haluttiin kehittää yrityksen operatiivisella tasolla tapahtuvaa yrityksen ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä

2.Mikä on toimintamallin tarkoitus
•kartoittaa Sataman työvoima- ja osaajatarpeet lyhyellä ja pitkällä aikavälillä
•Kartoittaa Sataman henkilöstön kiinnostus osaamisen kehittämiseen ja tarjolla oleviin koulutusratkaisuihin (mm. lyhytkestoiset jatko- ja täydennyskoulutukset, tutkintotavoitteiset koulutukset)
•laatia koulutus- ja sen toteutussuunnitelma yhteistyössä työnantajan ja oppilaitosten kanssa
•työnantaja voi toimia työyhteisölähettinä ja vertaistukea muille yrityksille saatujen kokemusten pohjalta
Toimintamallin toteutus
•1. vaihe: Kartoitettiin työnantajan kanssa yrityksen lyhyen ja pitkän aikavälin työvoima- ja osaajatarpeet
•2. vaihe: Henkilöstön tapaamiset: kaikkiaan 14 työntekijää haastateltiin 10-11/2024
•Haastatteluissa erityistä huomiota kiinnitettiin koulutus- ja työhistorian lisäksi osaamiseen ja henkilökohtaiseen mielenkiintoon ja motivaatioon oman osaamisensa kehittämiseen sekä tulevaisuuden näköaloihin
•3 vaihe: Tehtiin yhteenveto koulutuskartoituksista ja sovittiin jatkosta työnantajan kanssa
•4. vaihe: Henkilöstön sitoutumisen kartoitus henkilökohtaisella kyselyllä
•5.vaihe: Yrityksen osaajatarpeiden ja henkilöstön kiinnostusten mätsääminen yhdessä työnantajan kanssa
•6.vaihe: oppilaitoksessa yhteyshenkilön nimeäminen

•Oppilaitoksessa Case Sataman yhteyshenkilön nimeäminen
•6.vaihe: Koulutusten räätälöinti
•Englannin ja ruotsin kielen, (myöhemmin tähän lisättiin myös ict) koulutuksesta sopiminen
Kivalo-opiston kanssa lukuvuosille 2025-2026; työnantaja maksaa kurssimaksut ja –materiaalit, työntekijöiden osallistuminen omalla ajalla
•Lappian kanssa tutkinto- ja osatutkintotavoitteisten koulutusten räätälöinti, pääasiassa opsot
•Asiakaspalvelukoulutuksen hankinta henkilöstölle Lappian Koulutus Oy:lta
•7.vaihe: Koulutusten toteutus

- **Osaavien työntekijöiden saanti on tunnistettu kaupungin kasvun haasteeksi. Millaista yhteistyötä osaajien sitouttamiseksi tehdään oppilaitosten kanssa:**

Vastaus:
Kemin kaupungin maahanmuuttopalvelut, International Pointti-hanke sekä Meri-Lapin työllisyysalueen kotoutumisen asiantuntijat tekevät tiiviisti yhteistyötä yhdessä sekä eri oppilaitosten, työnantajien, yritysten sekä maahan muuttaneiden kanssa. Panostamme kaikkiin työnhakijoihin, olivat he sitten enemmän tukea tarvitsevia tai korkeasti koulutettuja alansa huippuosaajia. Monialainen osaaminen
eri ammattialoille ja -asemiin on tärkeää, kun esim. matalapalkkaisille aloille on haastavaa saada sitoutuneita ja ammattitaitoisia työntekijöitä.

Yhteistyötä tehdään oppilaitosten kanssa niin koulutus-, ohjaus- kuin kehittämisasioissa. Asiakkaita ohjataan aktiivisesti oppilaitosten ja korkeakoulujen hankkeisiin, tutkinto- ja täydennyskoulutuksiin, erilaisiin kortti- ja passikoulutuksiin sekä suomen kielen opintoihin. Yhteistyökumppaneina toimivat muun muassa Kivalo-opisto, Lapin yliopisto, Lapin ammattikorkeakoulu, Ammattiopisto Lappia, Peräpohjolan opisto, Pohjantähtiopisto sekä muut koulutustahot. Eri oppilaitosten edustajien kanssa verkostoidutaan myös erilaisissa tilaisuuksissa ja tapahtumissa.

Yhteistyöryhmissä jaetaan tietoa ja tehdään suunnitelmia siitä, että miten me asiantuntijoina voisimme mahdollisimman hyvin ja kattavasti tukea kaikkia maahan muuttaneita kotoutumisessa, oppimisessa sekä etenemisessä työurallaan. International Pointti-hanke järjestää kotoutumisen ja työllistymisen tukemiseksi erilaisia työpajoja, tapahtumia sekä esim. International Pointti-oppitunteja oppilaitoksissa.

Kotoutujien yksilöllisiä työllistymis- ja koulutuspolkuja tuetaan yhteistyössä oppilaitosten kanssa esimerkiksi tutkintojen rinnastamisessa, osaamisen täydentämisessä, ammatin vaihtoon liittyvissä ratkaisuissa sekä yrittäjyysvalmiuksien vahvistamisessa. Työkokeiluja hyödynnetään urasuunnittelun tukena, ja niiden perusteella asiakkaita ohjataan tarvittaessa jatkokoulutukseen. Tavoitteena on vahvistaa osaamista, suomen kielen taitoa ja työelämävalmiuksia sekä edistää mahdollisimman sujuvaa työllistymistä alueelle.

Viime vuosina Kemiin on tullut paljon kansainvälisiä opiskelijoita sekä heidän perheenjäseniään. Heidän osaltaan tehdään yhteistyötä Lapin ammattikorkeakoulun kanssa. Uusille opiskelijoille on järjestetty yhteistyössä esimerkiksi tutustumiskäyntejä eri paikkoihin ja tuotettu ennakkomateriaaleja, jotta he voivat valmistautua paremmin alueelle muuttoon.

Perjantaisin Pointissa on tarjolla walk-in palvelua kaikille maahanmuuttaneille. Sieltä saa kattavasti tietoa ja apua kotoutumiseen, työllistymiseen, yrittäjyyteen ja opiskeluun liittyvissä asioissa, riippumatta siitä, että kuinka kauan he ovat asuneet Suomessa tai mikä on heidän oleskelulupansa peruste.

Osaajien pysyvä sitoutuminen alueelle edellyttää kuitenkin oppilaitosyhteistyötä laajempia toimenpiteitä. Alueelle kiinnittymiseen vaikuttavat keskeisesti muun muassa riittävät työllistymismahdollisuudet, vastaanottava ja kansainvälisyyttä arvostava ilmapiiri, toimivat palvelut sekä lapsiperheiden tarpeisiin vastaavat koulutus- ja varhaiskasvatuspalvelut. Myös monipuoliset, kohtuuhintaiset ja eri elämäntilanteisiin soveltuvat asumisvaihtoehdot tukevat alueelle asettumista. Näiden tekijöiden yhteisvaikutuksella voidaan vahvistaa osaajien halukkuutta jäädä Kemiin pitkäaikaisesti tai jopa pysyvästi.

- **Miten yhteistyö toimii Lapin hyvinvointialueen sosiaalityöntekijöiden kanssa kotouttamis- ja maahanmuuttoasioissa:**

Vastaus:
Yhteistyö Lapin hyvinvointialueen sosiaalityöntekijöiden kanssa sujuu pääsääntöisesti hyvin. Yhteistyötä tehdään melko vähän, sillä työnjako asiakkaiden ja asioiden suhteen on aika selkeä. Kemissä työikäisten sosiaalipalveluissa on yksi nimetty sosiaalityöntekijä, joka vastaa pakolaistaustaisten asiakkaiden palveluista. Muissa palveluissa, kuten lasten, nuorten ja perheiden palveluissa, maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden asiat jakautuvat useille eri sosiaalityöntekijöille.

Sosiaalityöntekijöiden osaamisessa ja kokemuksessa on luonnollisesti eroja. Osa työntekijöistä tuntee hyvin maahanmuuttoon ja kotoutumiseen liittyvät asiat, kun taas toisilla kokemusta on vähemmän. Tämän vuoksi olisi hyödyllistä vahvistaa henkilöstön yhteistä ymmärrystä kotoutumisesta sekä maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden erityisistä palvelutarpeista.

Kotoutuminen on usein pitkä, monivaiheinen ja toisinaan myös haastava prosessi, joka edellyttää tiivistä yhteistyötä eteenkin asiakkaan, mutta myös viranomaisten ja muiden yhteistyötahojen välillä. Lisäksi sosiaalipalveluiden asiakkuudessa olevat tai sinne ohjautuvat maahanmuuttajataustaiset

henkilöt ovat usein erityisen haavoittuvassa asemassa ja tarvitsevat vahvaa tukea eri elämäntilanteissa. Tämän vuoksi on tärkeää, että tarvittava tuki on riittävän laaja-alaista, helposti saavutettavaa sekä oikea-aikaista.

Hyvinvointialueen maahanmuutto- ja kotoutumistyön tavoitteet, toimintamallit ja palvelut voisivat myös näkyä nykyistä selkeämmin ulospäin. Yhteistyökumppaneiden on toisinaan vaikea saada kokonaiskuvaa siitä, miten maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden palvelut (ikääntyneiden, vammaisten, lapsiperheiden jne.) on järjestetty, onko niitä erikseen edes järjestetty ja mitä kehittämistavoitteita työlle on asetettu. Hyvinvointialueen maahanmuutto- ja kotoutumistyön koordinointi ja johtaminen jäävät yhteistyökumppanin näkökulmasta melko näkymättömiksi. Avoin ja aktiivinen vuoropuhelu hyvinvointialueen, kuntien ja muiden yhteistyökumppaneiden välillä auttaisi rakentamaan yhteistä suuntaa sekä vahvistamaan kotoutumistyön vaikuttavuutta.

Kiikeli

- **Onko reitin esteettömyyttä tarkoitus jatkaa?**

Vastaus:
Kuluvan vuoden aikana Kiikeliin on rakennettu lisää pitkospuita noin 100 metrin verran. Rannassa olevalle laiturille on rakennettu esteetön kulku. Pitkospuiden varteen on myös lisätty levähdyspaikkoja.

Satamankangas

- **Minkä verran Satamankankaan tontteja on varattu ja kuinka monen rakentaminen on aloitettu?**
- **Miten kaavoituksessa on huomioitu alueen ainutlaatuinen luonto?**

Vastaus:
Satamankankaan ensimmäisen vaiheen alueelta on varattu 6 tonttia, joista yksi kohde rakentuu parhaillaan. Kuluvan vuoden aikana toteutettavan toisen vaiheen tonteista 3 on varattu. Alueen kaavoituksessa luontoarvot on otettu huomioon siten, että kaava-alueen eteläosa on osoitettu lähivirkistysalueeksi,jolla on erityisiä luontoarvoja. Lisäksi koko kaava-alueen ranta on osoitettu lähivirkistysalueeksi.

Kaupungilla on vapaita omakotitalotontteja kunnallistekniikan piirissä noin 150 kappaletta, eli tonteista on ylitarjontaa. Satamankankaan kaavoittamisessa suuri painoarvo oli sen ainutlaatuisella sijainnilla meren rannalla ja sen vaikutuksella kaupunkiin pyritään saamaan uusia asukkaita. Tonttivarausten perusteella näin on käymässä, sillä suurin osa varaajista on ulkopaikkakuntalaisia.

Metsäinen maisema

- **Minkä verran Kemin kaupungilla on luonnontilassa olevaa aluetta ja onko tällaisten alueiden määrää mahdollista lisätä helposti saavutettavan matkan päässä keskustasta?**

Vastaus:
Kemin kaupunki on tiheästi asuttu kaupunki, joten keskustaa lähellä sijaitsevien luonnontilaisten alueiden lisääminen on vaikeaa. Kiikelin

lisäksi lähellä olevia alueita ovat Laitakari ja Selkäsaari. Selkäsaaren saavutettavuutta pyritään parhaillaan parantamaan kesäaikana uudella laiturilla. Myös saaren virkistyskäyttöä pyritään parantamaan lähivuosina. Lähimmät muut luonnontilaiset alueet löytyvät asemakaavoitetun alueen reunoilta, Kuten Takajärveltä. Kyseiselle alueelle on rakennettu polkuverkostoja. Asemakaavoitetun alueen ulkopuolella luonnontilaisten alueiden saavutettavuutta on mahdollista lisätä/parantaa suhteellisen pienilläkin toimenpiteillä.

Kemin kaupungin maapinta-alasta noin 30 km2 on luonnontilaista, eli noin kolmasosa koko kaupungin maapinta-alasta. Tästä alueesta vain osa on kaupungin omistamaa.

ARVIOINTIKERTOMUKSEN V. 2025 HYVINVOINTILAUTAKUNTAA KOSKEVAT KYSYMYKSET JA VASTAUKSET

- **Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota siihen, että kun puhutaan hyvinvointilautakunnasta ja Hyvinvointialueesta, niin asiat menevät ymmärrettävästi sekaisin. ”Hyvinvointi” terminä on vahvasti otettu Hyvinvointialueiden käyttöön, minkä vuoksi kaupunkiorganisaatiossa hyvinvointi nimitystä voisi pohtia uudelleen. Tarkastuslautakunta haluaa kuulla hyvinvointitoimialan näkemyksen tähän asiaan.**

Vastaus:
Hyvinvointitoimialan ja hyvinvointilautakunnan nimitykset ovat vakiintuneet osaksi kaupungin organisaatiota. Nimitykset otettiin käyttöön vuonna 2021 toteutetun organisaatiouudistuksen yhteydessä, jolloin aiemmat sivistyslautakunta ja kulttuurilautakunta yhdistettiin hyvinvointilautakunnaksi. Uudistuksen tavoitteena oli koota lasten, nuorten, kulttuurin, liikunnan ja hyvinvoinnin edistämisen palvelut samaan kokonaisuuteen. Valtakunnallisesti kuntien toimielinten nimeämiskäytännöt vaihtelevat merkittävästi. Osa kunnista käyttää edelleen sivistys- tai kulttuurilautakuntia ja osa hyvinvoinnin edistämiseen viittaavia nimityksiä.

Kemin kaupungin hallintosäännön mukaisesti hyvinvointitoimialan vastuulle kuuluvat varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, lukiokoulutus, nuorisotyö, kirjasto, museot, musiikki, liikuntapalvelut, kulttuuripalvelut, Lasten kulttuurikeskus sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Näin ollen hyvinvointi toimii toimialan toimintaa kuvaavana laajana yläkäsitteenä, joka kokoaa yhteen useita kuntalaisten arjen palveluja.

Hyvinvointialueuudistuksen jälkeen on tunnistettu, että hyvinvointi-termin käyttö sekä kunnan että hyvinvointialueen organisaatioissa voi aiheuttaa yksittäisissä tilanteissa epäselvyyttä kuntalaisille. Tämä haaste on ensisijaisesti viestinnällinen. Käytännössä kuntalaisia ohjataan oikeiden palvelujen pariin kaupungin verkkosivujen, asiakaspalvelun, neuvonnan sekä muun viestinnän avulla.

Toimialan ja lautakunnan tehtävät, vastuut ja palvelukokonaisuudet ovat kuntalaisille vakiintuneita, ja nimityksen muuttaminen voisi osaltaan aiheuttaa uudenlaista epäselvyyttä ja tarpeettomia muutoksia viestintään, asiakirjoihin sekä kaupungin organisaatiorakenteeseen.

Kemissä on ollut käytössä digitaalinen Someturvapalvelu, jonka kautta oppilaat saivat nimettömästi apua somessa, peleissä tai muualla netissä kohdattuihin ikäviin tilanteisiin. Someturvapalvelusta luovuttiin Lapin hyvinvointialueen vetäydyttyä hankkeesta. Tämän tilalle hyvinvointilautakunta edellytti häirintäyhdyshenkilöiden roolin vahvistamista ja toimintamallin selkeyttämistä. Kemin kaikissa kouluissa on nimetyt häirintäyhdyshenkilöt, jotka tukevat ja neuvovat häirintätilanteiden selvittelyssä ja ohjaavat tarvittaessa oikeanlaisen avun piiriin. Häirintäyhdyshenkilöt toimivat tukihenkilöinä tilanteissa, jossa oppilas kokee tulleensa häirityksi.

- **Tarkastuslautakunta haluaisi kuulla, ovatko kaikki häirintäyhdyshenkilöt opettajia, millainen koulutus heille tarjotaan ja miten yhdyshenkilöistä viestitään oppilaille?**

Vastaus:
Kemin jokaiselle koululle on nimetty opettaja, joka toimii häirintäyhdyshenkilönä. Häirintäyhdyshenkilöt muodostavat kaupunkitasoisen verkoston, joka tekee yhteistyötä samalla tavalla kuin muissakin Kemin koulujen yhteisissä kehittämishankkeissa tehdään. Häirintäyhdyshenkilöiden työnkuva on kuvattu Kemin kaupungin koulujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa. Häirintäyhdyshenkilön toiminta kuvataan vuosittain koulun lukuvuosisuunnitelmassa.

Häirintäyhdyshenkilöt ovat muun muassa päivittäneet perusopetuksen yhteisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman 2024–2025. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista häirintäyhdyshenkilöt seuraavat kouluarjessa aktiivisesti, mutta myös yleisesti oppilailta kerättävän tiedon avulla. Perusopetuksen oppilaille toteutettiin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely keväällä 2025. Kyselyiden tuloksia on hyödynnetty koulujen toiminnan, oppilaiden hyvinvoinnin sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön kehittämisessä.

Häirintäyhdyshenkilöille tarjotaan tehtävään liittyvää koulutusta. Yhtenä esimerkkinä on Opetushallituksen järjestämä 31.1.2024 tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta käsittelevä webinaari, johon Kemin koulujen häirintäyhdyshenkilöitä ohjattiin osallistumaan. Koulutustarpeita ja -aiheita kartoitetaan häirintäyhdyshenkilöiltä itseltään, ja koulutuksia pyritään järjestämään esille nousevien tarpeiden mukaisesti, jotta heillä on riittävät valmiudet tukea oppilaita sekä edistää koulujen turvallista, tasa-arvoista ja yhdenvertaista toimintakulttuuria.

Häirintäyhdyshenkilöiden tunnettuutta on lisätty kouluarjessa siten, että he esittäytyvät oppilaille lukuvuoden alussa, vierailevat luokissa kertomassa tehtävästään sekä osallistuvat tarvittaessa koulun yhteisiin vanhempainiltoihin. Oppilaille ja huoltajille tiedotetaan häirintäyhdyshenkilöiden yhteystiedoista, tavoitettavuudesta sekä mahdollisuuksista ottaa heihin yhteyttä hyvin matalalla kynnyksellä esimerkiksi luokkien ja käytävien ilmoitustaulujen ilmoitusten avulla. Koko koulun henkilökunta muistuttaa oppilaita säännöllisesti koulun turvallisista aikuisista.

- **Tarkastuslautakunta haluaisi tietää, miten yläkouluhankkeen toteuttamisessa on huomioitu tai aiotaan huomioida nuorten riittävä kouluturvallisuus.**

Lisäksi tarkastuslautakunta haluaa tietää, minkä verran yläkoulutasolla on tapahtunut oppilaiden välisiä epäiltyjä vaaratilanteita tai väkivallantekoja vuoden 2025 aikana.

Vastaus:
Uuden yläkouluhankkeen suunnittelussa kouluturvallisuus on ollut yksi keskeisimmistä lähtökohdista. Turvallisuutta on tarkasteltu sekä fyysisen ympäristön että kouluyhteisön hyvinvoinnin näkökulmasta. Uuden koulun suunnittelussa on kiinnitetty huomiota muun muassa rakennuksen selkeään tilaratkaisuun, näkyvyyteen ja valvottavuuteen, turvallisiin kulkureitteihin sekä siihen, että henkilökunnalla on hyvät mahdollisuudet havainnoida koulun arkea eri tiloissa. Turvallisuusnäkökulma on ollut myös alustavassa pihasuunnitelmassa keskeistä.

Turvallisuutta edistetään myös pedagogisin ja yhteisöllisin ratkaisuin. Myös kodin ja koulun yhteistyö sekä oppilaiden osallisuuden vahvistaminen ovat keskeisiä turvallisuutta lisääviä tekijöitä.Osallisuus on kemiläiskoulujen vahvuus: oppilaskuntatoiminta, eko-oppilastoiminta, välkkäritoiminta, tukioppilastoiminta toteutuvat kaikilla Kemin kouluilla ja näissä asioissa on pitkät perinteet.

Turvallista koulua johdetaan siten, että tavoitteena on luoda ammattitaitoisen henkilökunnan kanssa oppimiseen innostava, aktiivisuutta mahdollistava ja samalla turvallinen kouluympäristö, jossa oppilailla on mielekästä tekemistä, viihtyisiä yhteisiä tiloja sekä mahdollisuuksia myönteiseen vuorovaikutukseen. Yläkoulussa turvallisuutta tukee myös monialainen opiskeluhuolto, joka isommassa kouluyksikössä on paikalla joka päivä. Koulussa ovat oppilaiden käytettävissä koulunuorisotyöntekijä, kouluterveydenhuolto, koulukuraattori ja koulupsykologi, sekä esimerkiksi häirintäyhdyshenkilöopettaja tai personal trainer -ohjaaja. Nämä ammattilaiset tukevat nuorten hyvinvointia, ennaltaehkäisevät ongelmia ja puuttuvat varhaisessa vaiheessa huolta aiheuttaviin tilanteisiin.

Oppilaiden väliset epäillyt vaaratilanteet ja väkivallanteot ovat Kemin yläkouluissa harvinaisia. Rego-riskienhallintajärjestelmästä ei löytynyt oppilaiden välisiä väkivaltailmoituksia vuoden 2025 aikana. Wilmaan oli kirjattu viisi turvaamistoimea vuoden 2025 aikana. Turvaamistoimet liittyivät pääosin tilanteisiin, joissa työntekijä turvasi oppilasta vahingoittamasta itseään tai muita oppilaita.

Rehtoreiden mukaan yläkouluissa on esiintynyt yksittäisiä epäiltyjä väkivalta- tai vaaratilanteita. Esille nousivat lähinnä yksittäiset tönimiset, kahnaukset ja tilanteet, joita on tarvittaessa selvitetty yhteistyössä huoltajien, sovittelutoiminnan tai poliisin kanssa. Varsinaiset fyysiset yhteenotot ovat hyvin harvinaisia ja niitä esiintyy korkeintaan yksittäisiä tapauksia lukuvuoden aikana.

Koulujen yhteisen arvion mukaan merkittävämpi haaste liittyy oppilaiden puheissa esiintyvään väkivallalla uhkailuun sekä sosiaalisessa mediassa syntyvien ristiriitojen heijastumiseen koulun arkeen. Turvallisuuden kehittämisessä painopiste on ennaltaehkäisyssä, hyvinvoivan kouluyhteisön rakentamisessa, opiskeluhuollon palveluiden saatavuudessa sekä turvallisen ja helposti valvottavan oppimisympäristön suunnittelussa, sekä tärkeässä kodin ja koulun yhteistyössä.

- **Tarkastuslautakunta haluaisi kuulla, onko Tornion ja Oulun uimahallikuljetuksiin liittyen oltu alustavasti yhteydessä uimahalleihin ja liikennöitsijöihin. Millä tavalla on tarkoitus järjestää kesäaikana uimakoulua luonnonvesissä? Kemissä on tällä hetkellä kolme yleistä uimarantaa: Mansikkanokka, Paavonkari ja Takajärvi. Lisäksi talviuintipaikka sijaitsee sisäsatamassa. Onko uimahallin sulku huomioiden tarkoitus lisätä yleisiä uimarantoja esim. Ajokseen tai kohentaa nykyisten yleisten uimarantojen tasoa?**

Vastaus:
Uimahallin sulun aikaisten kuljetusten osalta asiaa on valmisteltu kuulemalla kuntalaisia kuljetustarpeista Tornion uimahalliin. Oulun säännöllisiä kuljetuksia ei tässä vaiheessa ole järkevää esittää, koska Raksilan uimahalli on vastaavalla tavalla ja sulun vuoksi kapasiteetti on jo valmiiksi rajallinen.

Hyvinvointilautakunta voi talousarviota hyväksyessään varata määrärahan yhden tai kahden viikoittaisen Tornion uimahallikuljetuksen järjestämiseen joko ostopalveluna tai omakustanneperiaatteella. Kuljetuksista ei ole vielä pyydetty tarjouksia eikä lähestytty kuljetusyrityksiä. Kuljetusten toteuttaminen edellyttää sopimista Tornion uimahallin kanssa, jotta uimahallilla on kyseisinä aikoina riittävästi kapasiteettia vastaanottaa Kemistä saapuvia uimareita. Tornion kaupungin kanssa on käyty alustavia keskusteluita.

Koulujen uimaopetus toteutuu lukuvuoden 2026–27 osalta syyslukukauteen painottuen Kemin uimahallissa. Syksystä 2027 alkaen uimaopetus järjestetään Tornion uimahallissa saatavien uima-allasvuorojen puitteissa painottaen nuorimpia ikäluokkia eli eskareita ja 1.–2. -luokkien oppilaita.

Uimahallin käyttökatkon aikana kesän uimakouluja voidaan toteuttaa myös luonnonvesissä. Kesäuimakouluille tarkoituksenmukaisin paikka olisi Takajärven uimaranta, jonka laiturirakenteet muodostavat selkeän ja turvallisen rajauksen uimataidottomille ja uimataitoisille. Uimahallin nykyisiä rataköysiä voidaan hyödyntää rajaamaan uintialueelle laiturien väliin ratamaista uinti- ja vesijuoksutilaa, mikä lisää turvallisuutta. Ajallisesti uimaopetus voi kesäkaudella alkaa Takajärven uimarannalla juhannukselta ja jatkua koulujen alkuun. Ajankohta sijoittuu näin oletetusti luonnonvesien lämpimimmälle jaksolle. Elokuussa luonnonvesissä opettamista voidaan hyödyntää vielä koulujen uimaopetuksessa, joka harjaannuttaa lapsia luonnonvesissä uimiseen. Uimarantojen käytön yhteydessä tulee huomioida turvallisuus ja järjestää tarvittava uinninvalvonta uimakoulujen aikana.

Uimarantojen osalta ympäristötoimiala huolehtii, että puitteet ovat asianmukaisessa kunnossa niillä rannoilla, joita ylläpidetään nykyisellään eli Takajärvellä, Mansikkanokalla ja Paavonkarissa. Ajoksen uimarannasta on luovuttu jo aiemmin, joten sen käyttöön ottaminen ei ole perusteltua.
Talviuintipaikka sisäsatamassa tarjoaa mahdollisuuden avantouintiin talven aikana. Tarjontaa on myös yksityisen toimijan taholta Satamankonttorilla.

- **Kemin kaupunki käytti 40 000 euroa osallistavaan budjetointiin, josta 10 000 euroa oli varattu nuorten ideoita varten.**

Kaupunginhallitus päätti osoittaa nuortentapahtumaan 3000 euroa sekä 7000 euroa sisustustarvikkeiden hankintaan nuorten uuteen kokoontumispaikkaan kulttuurikeskukseen. Tarkastuslautakunta haluaisi tietää, missä kohtaa kulttuurikeskusta nuorten kokoontumispaikka sijaitsee.

Vastaus:
Kohtaamo Stage on Kemin kaupungin nuorisotyön avoin kohtaamispaikka 16–29-vuotiaille nuorille ja nuorille aikuisille Kemin kulttuurikeskuksessa. Kohtaamispaikka sijaitsee kulttuurikeskuksen aulatilan päädyssä. Samassa tilassa toimii päiväaikaan Kemikammari.

ARVIOINTIKERTOMUKSEN V. 2025 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTAA KOSKEVAT KYSYMYKSET JA VASTAUKSET

1. milloin kulttuurikeskuksen tilojen kuntoa on viimeksi kokonaisuudessaan selvitetty?
2. milloin kulttuurikeskuksen henkilökunnalle on viimeksi suunnattu kysely työskentelytilojen kunnosta?
3. onko kulttuurikeskusta jouduttu korjaamaan vuoden 2025 aikana?
4. minkä verran on rahaa käytetty kulttuurikeskuksen korjaamiseen vuoden 2025 aikana, mikäli siihen on kohdistettu toimenpiteitä?
5. tarkastuslautakunta huomautti, että Mansikkanokan alueella ”vihreä Kemi strategia” ei toteutunut, vaikka alueelle istutettiin puita, niin metsäinen maisema katosi kaavan toteuttamisen myötä
6. mihin konsulttirahoja käytettiin?
7. kuinka paljon rahaa käytettiin konsulttipalveluihin?
8. mitä Sauvosaaren huoltorakennuksen kustannuksiin sisältyi?
9. mitä Karihaaran kentän huoltorakennuksen kustannuksiin sisältyi?
10. tarkastuslautakunta näkee tärkeänä, että Sauvosaaren aluetta kehitettäessä huomioidaan koko alueen olemassa olevat ja tulevat toiminnot Kemi Areenan, uuden yläkoulun ja uimahallin myötä?
11. tarkastuslautakunta haluaa kuulla, että kuinka monta kuntosaliyrittäjää on kaupungissa ja onko nykyisten yrittäjien toiminnan muuttamista esimerkiksi esteettömäksi mahdollista tukea?

Ympäristötoimialan vastineet edellä esitettyihin kysymyksiin tai huomioihin:

1. Kultuurikeskukseen on tehty vuonna 2018 kuntoarvio (rakenne- ja kuntotutkimus) ja samalla asbesti- ja haitta-ainekartoitus. Kuntoarvion perusteella on tehty vielä tarkentavia tutkimuksia samana vuonna mm. katon kuntotarkastusraportti, käyttövesi- ja lämpöjohtojen kuntotutkimus, viemäreiden kuntotutkimus ja ilmanvaihdon kuntokartoitus.

2. Sisäilmatyöryhmän työskentelyyn liittyen on tehty kyselyjä kulttuurikeskuksen henkilöstölle pääosin sisäilma olosuhteista, viimeisin vuonna 2025. Laadinnan alla olevan kiinteistöstrategian puitteissa on tarkoitus osallistaa toimialoja kyselyllä toimitiloistaan.

3. Vuonna 2025 aulassa sijaitsevan miesten vessan viemärin kanssa oli ongelmia, viemäritukosta jouduttiin etsimään kantavan laatan alta. Viemäri saatiin kuntoon. Kirjaston osalla korjattiin kattovuotoa.

4. Yhteensä Kulttuurikeskuksen korjauksiin käytettiin n. 61 700 euroa.

5. Mansikkanokan alueella toteutettiin vuonna 2025 Mansikkanokankadun hankkeen vihertyöt urakoitsijan toimesta ja omajohtoisena työnä vanhan Mansikkanokankadun viereinen puistopolku, johon lisättiin puuistutuksia. Huomautuksessa viitataan ilmeisesti ennen vuotta 2025 toteutettuun Mansikkanokan hidaskatuun. Tässä hankkeessa puita istutettiin 99 kappaletta ja pensaita 222 kappaletta sekä nurmialueita 3 138 m2. Luonnolliseti ajoradan kohta on puustosta vapaa. Hankkeessa on toteutettu kaupunginvaltuuston hyväksymä asemakaava ja käytännössä ja edes teoriassa rakennetulle kaava-alueelle ei saa enempää viheristutuksia. Lopuksi voidaan todeta, että hankealueelle on istutettu puita enemmän kuin ajoradan ulkopuolelta on poistettu puustoa, mutta luonnollisesti puuntaimet eivät vielä ole poistettujen puiden kokoisia

6. Konsultteja on käytetty lähinnä suurissa tai erikoisosaamista vaativien hankkeiden rakennuttamispalveluissa kuten Sauvosaaren jalkapallokenttä (hankkeen kustannus 1 208 395 €), Satamankankaan asuntoalue (hankkeen kustannus 137 604 €), Sahansaaren liikennejärjestelyt ja Hahtisaaren LIVA (hankkeen kustannus129 000 €). Konsulteja on käytetty myös rakennussuunnittelussa. Molempiin edellä mainittuihin konsulttipalveluihin on toteutettu puitekilpailutus ja siten on käytössä niin sanotut puitesopimukset. Ympäristötoimiala toteuttaa itse omalla henkilöstöllä suurimman osan kilpailutuksista ja työmaiden valvonnoista. Suunnitelutoimeksiannoissa pääosa tilataan konsulteilta, koska suunnitteluhankkeet sisältävä lähes aina eri osioiden erityisosaamista. Pienemmät suunnittelutehtävät toteutetaan omalla henkilöstöllä.

7. Rakennuttamispalveluihin käytettiin 69 493,15 euroa tähän liittyvien urakoiden kokonaiskustannusten ollessa yhteensä 1 474 999 euroa eli konsulttipalveluihin käytettiin urakkasummista 4,7 %. Yleisesti rakennuttamispalveluiden kustannus infrahankkeissa on 3-7 %. Suunnittelupalveluihin käytettiin yhdyskuntatekniikassa 21 707,33 € ja tilapalvelussa 162 631,67 €.

8. Sauvosaaren huoltorakennuksen (1001,0 kem²) peruskorjauksessa oli tarkoitus uusia rakennuksen tekniikka (LVIAS), pintojen uusiminen mm. suihkutilojen vesieritykset ja kaakelit, peruskorjaukseen sisältyi myös pieniä tilamuutoksia (pukutilat-iv-konehuone), puolilämpimän tilan muuttamisen lämpimäksi ja lisäksi erillisen uuden kylmän ulkorakennuksen (104,5 kem²) (suoja latukoneelle, mönkijälle, koulujen suksivarasto) rakentaminen.

9. Karihaaran kentän huoltorakennuksen todella karkea kustannusarvio käsitti samankokoisen uuden esteettömän huoltorakennuksen rakentamisen.

10. Yläkoulun ja Uimahallin suunnittelussa huomioidaan koko alueen olemassa olevat ja tulevat toiminnot. Esimerkiksi uuteen yläkouluun ei tule liikunta- eikä auditorio tiloja. Koululaiset käyttävät Areenan- ja Sauvosaaren urheilupuiston tiloja, tähän liittyen on myös Sauvosaaren huoltorakennuksen peruskorjauksen suunnittelussa huomioitu yhtäaikaisten koululaisryhmien toiminnot (pukutilojen riittävyys, varastot ja lukittavat lokerikot).

11. Elinkeinotoimelta saadun tiedon mukaan kuntosaliyrityksiä Kemissä on neljä (4), joista yhdellä on kaksi erillistä toimipistettä. Osaan kuntosaleista on pääsy hissillä ja osaan pääsy on soveltuvin osin esteetön. Ympäristötoimialla ei ole toimivaltaa esteettömyyyden tukemiseen yrityksille.

Esittelijä Hallinto- ja kehitysjohtaja Jukka Vilén

Päätösehdotus Kaupunginhallitus merkitsee toimialojen vastaukset tarkastuskertomukseen tiedoksi ja saattaa ne tarkastuslautakunnan ja kaupunginvaltuuston tietoon.

Päätös Kaupunginhallitus päätti merkitä toimialojen vastaukset tarkastuskertomukseen tiedoksi ja saattaa ne tarkastuslautakunnan ja kaupunginvaltuuston tietoon.